

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. Vtrum in conversione Eucharistica producat^{ur} Corpus Christi
novâ actione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

philosophus requirit ad conversionem, hoc erat definitum etiam in Conversione Eucharistica intervenire. ergo nec voluit definire omnimodam definitionem termini formalis, etiam si aliqui philosophi, alijs contradicentibus, illam definitionem requirant. Hac ratione cessat præfens difficultas.

836. Existimo 3. Iterum permittendo, Concilium definivisse, omnimodam definitionem panis colligi ex verbis Christi, existimo inquam, potuisse hoc definire independentem ab omni principio philosophico incerto. Pro quo supponendum est, miracula non præsumi fieri, quando ea talia essent, quæ omnino laterent fideles, & esset communis persuasio, illa non fieri. Miracula enim fiunt ad instructionem fidelium, ad ostensionem divinæ potentiae & bonitatis. Quapropter ad Ecclesiam etiam pertinet definire, quænam miracula fiant vel non fiant. Hoc posito

DICO, Concilium supponendo & indirecte etiam definiendo, circa substantiam panis nullum fieri miraculum contra sensum fidelium, & omnino incognitum, potuisse hoc ipso definire omnimodam definitionem panis, independentem à principijs philosophicis incertis. Declaratur. Quæcunque enim sententia philosophica vera sit, siue affirmans siue negans dependentiam substantiæ ab accidentibus, semper intervenire miraculum contra sensum fidelium, si substantia panis non omnino definireretur. Si enim vera sit sententia affirmans dependentiam substantiæ ab accidentibus, tunc si substantia alibi conservaretur, fieret utique miraculum prorsus incognitum, quia substantia connaturaliter deberet perire. Si vera sit sententia negans hanc dependentiam substantiæ ab accidentibus, tunc, vel illa substantia conservaretur alibi sine accidentibus, vel informaretur novis accidentibus: si primum, fieret iterum miraculum incognitum, exigeret enim illa substantia informari accidentibus: ergo miraculum fieret contra hanc exigentiam. Si dicatur secundum, tunc fieret miraculum transferendo insensibiliter & modo naturaliter impossibili aliò nescio quò. E contra destructio substantiæ panis vel non est ullum miraculum, ut vult communior sententia, vel si est Miraculum, sit juxta sensum fidelium, quia omnes judicant illam definire. Et sic absolvitur definitio Concilij ab omni principio philosophico incerto. Dico: *incerto*, nam principio certo non est absurdum aligari: ut cum definit accidentia stare sine substantia, supponendo contra Atomistas, dari accidentia distincta à substantia.

CONTROVERSIA III.

Utrum in Conversione Eucharistica producat Corpus Christi novâ actione.

837. **P**rima, & satis celebris est sententia, tot actionibus produci Corpus Christi, quot sunt hostiæ consecratæ. Ita Suarez, Conink,

Præpos. Tanner, Mendoza, Arriaga. Secunda negat. Ita, teste Vasquez, sentiunt omnes antiqui, præter vnum Gabrielem Biel. P. Valera vocat primam ineptam quorundam R.R. opinionem, & contra communem sensum omnium Theologorum, & omnium qui contra hereticos scribunt; quam censuram non probat. Secundam ergo tenent ex R.R. Valent. Vasquez, Marianus, Bellarminus, Tutrecremanus, Galper Hadadus, Dicastillo, Pallavicinus, Esparza.

DICO ad conversionem Eucharisticam non requiri productionem novam Corporis Christi. Omnis argumentis philosophicis, prætur Conclusio: Si Corpus Christi debet de novo produci, debet hoc provenire ex verbis Christi, quorum veritas vel formalitas arguitive requireret ejusmodi novam productionem, sicut requirit definitionem substantiæ panis sed hoc non est verum. Nam ut fatentur adversarii, verba Christi essent vera absque hac nova productione, præcise per hoc, quod Christus esset loco panis: & præterea omnino nova actio non esset miraculosa, sed potius novæ ductio esset novum Miraculum non necessarium. Sequela autem probatur ex Tridentino, colligente conversionem ex veritate verborum: ergo ad hanc conversionem requireretur nova productio Corporis Christi, deberet ea colligi ex veritate verborum Christi.

Respondet P. Conink, ex verbis Christi colligi, Christum replicari: atqui replicatio potest fieri sine nova productione termini, quæ non datur ubicatio distincta à re ubiata ejus productione. Sed hac responsio nititur principio falso.

P. Suarez l. 4. §. Tertiò igitur argumentum, respondet, quod verba Christi intellexit Ecclesia, quod cum majore proprietate & decore verificarentur, idque declarat exemplo aquæ in vinum conversæ in Cana Galilææ, quam conversionem fuisse veram, & non meram translationem aquæ in alium locum, & adductionem vini ex alio loco, semper intellexit Ecclesia.

838. Hanc responsionem bene respicit Logos: tum quia hæc major perfectio esset materialis, & nullo modo formalis, ad veritatem quod *Hoc sit Corpus Christi*, tum quia exemplum altarum non est ad rem: nam supponitur quod Christus in Cana Galilææ jussit aquam haurire & affundi, & non voluerit ludibricare spectantes, sed primo miraculo suam divinitatem comprobare, debuit ea facere, quæ spectantes indicarent esse facta: judicabant autem aquam videri esse conversam in vinum, nam quando videmus unam substantiam definire comparere, & aliam in ejus locum substitui sine motu locali, judicamus priorem esse conversam in hæc, & argumentatur S. Thomas q. 75. a. 2. E contra communis fidelium sensus bene concipit Corpus Christi subsistere accidentibus, absque eo quod de novo producat, de quo non cogitant, nec vili ratione cogit.

cogit, & est satis magnum miraculum replicari & alligari speciebus: ergo responsio non satisfacit. Mihi sane certissimum est, quod si haeretici agnovissent praesentiam Corporis Christi, & absentiam substantiae panis, negando tamen reproductionem, quod inquam Ecclesia nullam illis de reproductione quaestionem movisset: ergo verum non est, quod Ecclesia voluerit à fidelibus exigere fidem reproductionis, ad verificanda verba Christi cum majore proprietate & decencia.

839. Obijciunt 1. Ad rationem conversionis requiritur destructio termini formalis à quo, ut dicatur converti in terminum formalem ad quem. ergo etiam requiritur productio termini ad quem. Probat per Conseq. Quia oppositorum est eadem ratio. 2. Si à termino à quo licet argueretur ad terminum ad quem, argumentum aequè procederet contra adversarios, nam terminus à quo ita debet desinere, ut nullo modo amplius existat in rerum natura (ut adversarii supponunt) neque ad conversionem sufficeret, si terminus à quo pluribus actionibus prius conservatus fuisset, & una harum actionum delineret reliquis perseverantibus, alioquin Christus converteretur in vermes vel substantiam chyli, quia delineret una actione conservativa Christi, quam sequelam improbant adversarii tanquam absurdam. ergo pariter ad conversionem non sufficeret terminum ad quem novà secundà actione produci, sed deberet ita produci, ut inciperet primò esse. ergo terminus ad quem non debet necessariò eo modo poni, quo tollitur terminus à quo.

Ad hanc retorsionem respondet Arriaga dupliciter. primò esse discrimen inter destrui & produci. quia destrui est terminus negativus, & ideo ad eum verificandum non sufficit desinere unam actionem, sed opus est, ut omnino desinat. Produci verò esse terminum affirmativum, ad quem verificandum sufficit una actio qualiscunque. Haec sunt verissima, sed extra rem. Ego non quero, cur terminus ad quem possit produci quin incipiat esse absolute, & cur terminus à quo debeat omnino desinere, ut dicatur destrui, sed hoc quero, cur ad rationem conversionis requiratur omnimoda desitio termini à quo, & non pariter omnimoda inceptio termini ad quem?

Itaque Arriaga n. 21. subjungit secundam responsionem, contradictoriam prioris. [Ad rationem, inquit, Conversionis sufficit, si in termino à quo cesset aliqua actio substantialis quā conservabatur, licet maneat altera, ratione cujus res illa absolute existat in rerum natura.] Haec ille. quae non videntur coherere cum illis, quae habet intra duas columnas; quod ostendo duplici argumento, cujus major & minor propositio est ipsius Arriagae, consequentia verò est contradictoria verborum relatorum. Itaque num. 16. habet haec verba: Dico primò, requiri destructionem termini formalis à quo. haec est communis omnium. jam sic arguuntur. destructio est omnimoda desitio.

(ita Arriaga: n. 20.) sed terminus formalis à quo debet destrui (ita idem n. 16.) ergo non sufficit, si tantum desinat una actio & terminus maneat absolute existens in rerum natura, quae est contradictoria secundae responsionis relatae ex num. 21. Vel sic. Destruui, est desinere omnino existere (ita habet n. 20.) sed terminus formalis à quo non debet omnino desinere. (ita habet n. 21.) ergo terminus formalis non debet destrui, quae est contradictoria eorum quae habet n. 16.

Certum itaque est, quod ad Conversionem vel requiratur omnimoda desitio termini à quo, ut habet communior (sed non omnium ut dicebat Arriaga) opinio, vel quod neque requiratur unius actionis conservativae desitio, sed sufficiat desitio unionis cum tertio communi. Patet. Nam qui requirunt omnimodam desitionem, potissimum id probant ab absurdo, quod scilicet alioquin Christus converteretur in vermes: atqui hoc etiam sequitur, si sufficit unius actionis conservativae desitio: ergo vel hoc non sufficit, vel non requiritur. Nunc ad objectionem

2. & directè, transeat antecedens, negatur consequentia, & paritas inter terminum à quo, & ad quem. Disparitas desumenda est ex communi modo loquendi & usurpandi vocem, *Conversio*, quae regulariter tunc tantum adhibetur, quando terminus à quo omnino desinit, etiam si terminus ad quem non producat de novo, & supra vidimus asserri rationes plausibiles pro omnimoda desitione termini à quo, quales non asseruntur pro nova productione termini ad quem.

840. Obijciunt 2. Terminus totalis ad quem debet produci de novo, ergo etiam terminus formalis ad quem. Retorquetur. Terminus totalis debet omnino de novo incipere: ergo & formalis, quod tamen etiam adversarii negant: ergo non valet ab uno termino ad alium argumentatio. Discrimen est, quia ad omnem conversionem requiritur successio termini ad quem: atqui talis successio nec intelligi potest, nisi terminus formalis incipiat de novo exercere munus quod prius non exercebat: ergo debet de novo fieri connexio cum tertio communi, quae connexio constituit intrinsecè terminum totalem: ergo ratione hujus debet terminus totalis de novo incipere: nulla autem talis ratio asserri potest pro termino formali.

841. Obijciunt 3. *Conversio Eucharistica* est vera transubstantiatio, ut definit Trident. adeoque est conversio substantialis: ergo debet terminus substantialis produci. Probat per consequentia, quia Transubstantiatio & Conversio substantialis denominatur à productione termini substantialis. Confirmatur. Conversio ut conversio est actio & productio: ergo idem est terminus conversionis & productionis: sed terminus formalis Conversionis substantialis (qualis est Eucharistica) debet esse substantia: ergo etiam actio.

3. Ecclesiam definivisse quidem, hanc Conversionem esse transubstantiationem, hoc est conversionem

versionem substantiæ in substantiam, non tamen vocasse *Conversionem substantialem*, sed conversionem substantiæ in substantiam. Concesso itaque antecedente negatur consequentia: ad probationem negatur, Conversionem substantiæ in substantiam seu Transubstantiationem denominari à productione termini substantialis, sed ab introductione termini substantialis; introductio autem termini substantialis in compositum accidentale bene intelligi potest sine productione termini substantialis, ut patet. Ratio responsionis est, quia quantumvis producat *Corpus Christi*, nisi substituatur & introducat in locum panis, non potest dici panis conversus in *Corpus Christi*, ergo Conversio quæ talis non denominatur à productione termini substantialis (ut patet in conversione alimenti in hominem) sed ab ejus introductione, adeoque si est introductio termini substantialis, bene potest dici conversio substantialis; sicut etiam augmentatio quantitativa non denominatur talis à termino producto (non enim produciatur *Quantitas*) sed ab introducta quantitate. Pari modo quia *Corpus Christi* utpote substantia introducitur, rectè dicitur Transubstantiatio, seu conversio substantialis panis in *Corpus Christi*.

Ad Confirmationem negatur consequentia, quæ etiam adversariis in simili neganda est, ut si

dicerem. Augmentatio ut augmentatio est actus ergo idem est terminus augmentationis & actionis productivæ: quod est falsum: quia terminus augmentationis est quantitas, actionis autem est unio. Item Introductio quæ talis est actus ergo introductio animæ rationalis in novam materiam per nutritionem, est productio animæ rationalis. mala consequentia. Claritas gratiæ distinguere potest antecedens. Conversio ut conversio est productio illius quod introducitur, & in quod fit conversio, nego: est productio compositionis & connexionis, concedo antecedens, & illius consequens: est idem terminus conversionis & actionis specificativæ sumptæ, concedo, negativè sumptæ nego.

Dices. Ergo Transubstantiatio est actus adductiva, quod communiter à R.R. absurdum rejicitur. 2. Negando sequentem. Non actio merè adductiva plus non dicit, quam productionem Ubicationis, & quidem mediantem localem. Nos autem dicimus, hanc conversionem consistere in actione introductiva seu substantiatione *Corporis Christi* sub speciebus loco panis, conservando accidentia sine pane, & deperit intransigendo intuitu Christi stabiliter persistentem.

Decreto Dei. quæ omnia ex supra dictis constant.

CAPUT VI.

DE IIS QUÆ VEL VI VERBORUM, VEL PER CONCOMITANTIAM PONUNTUR IN EUCHARISTIA.

CONTROVERSIALI

Quid ponatur vi verborum sub speciebus Panis.

842. **C**ertum est primò, & quidem de fide, totum Christum secundum omnia quæ substantialiter includit, quatenus est suppositum in duplici natura subsistens, sub quavis specie contineri. ita definitum est in Constantiensi, Basileensi, Florentino, ac tandem Tridentino, contra Sectarios, volentes solum corpus sub speciebus panis, & solum sanguinem sub speciebus vini constitui. Veritas Catholica desumitur ex Jo. 6. *Qui manducat me. Ego sum panis vivus.* Fundamentum est physica connexio partium inter se, ut tradit Tridentinum, vi cuius fit, ut ubicunque ponitur unum extremum, debeat connaturaliter poni per concomitantiam alterum extremum, nisi sit specialis repugnantia: aliqui tamen volunt connaturaliter ea solum replicari, quæ pertinent ad naturale

subjecti complementum. ita Ariaga & Disallus sed hoc ad philosophos spectat.

Certum de fide est 2. facta specierum divisione, totum Christum esse sub quavis specie parte. Ita Florentinum & Tridentinum, c. 3. & can. 3. ex quo loco etiam satis claret colligitur, ante divisionem quoque specierum jam esset Christum sub quavis specie parte. & ratio est quia si ante divisionem Christus non esset totus sub quavis parte, sequeretur, facta divisione, nova consecratione incipere Christum esse totum sub una parte hostiæ, sub qua antè non erat, quod dici non potest, quamvis ab aliquibus tribuantur Alberto & Altiisiodorensi, qui tamen intelligunt de Ubicatione.

Certum est 3. non solum carnem, sed etiam ossa & nervos esse in Eucharistia: nam lo-